KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 45.485/3
VAN 2 DECEMBER 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 18 november 2008 door de Vlaamse minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten vast te stellen, en dit voor zowel de vaart van en naar de Vlaamse kusthavens, als deze voor de Scheldevaart.

Zoals in de nota aan de Vlaamse Regering wordt vermeld, is de nieuwe structuur voor het bepalen van de loodsgelden gebaseerd op het toepassen van kostendekkende tarieven en houdt het een verdeling van de kosten in volgens de trajecten en volgens de blokmaatklassen.

Het ontworpen besluit is bedoeld om in de plaats te komen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2007 tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld en andere vergoedingen en kosten voor loodsverrichtingen in het Belgische loodsvaarwater.

3.1. De rechtsgrond voor het merendeel van de ontworpen bepalingen wordt in beginsel geboden door:

- artikel 24, eerste lid, van het Scheldereglement van 11 januari 1995, gewijzigd bij het verdrag, gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaamse Gewest, inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven,

ondertekend in Middelburg op 21 december 2005 en goedgekeurd bij het decreet van 9 maart 2007 (1), en,

- de artikelen 12, 13, 15 en 17 van het decreet van 19 april 1995 betreffende de organisatie en de werking van de loodsdienst van het Vlaamse Gewest en betreffende de brevetten van havenloods en bootman.

3.2. Voor een aantal bepalingen van het ontwerp ontbreekt evenwel de nodige rechtsgrond, of is slechts gedeeltelijk rechtsgrond aanwezig.

3.2.1. Luidens artikel 6, eerste lid, van het ontwerp zijn "de exploitanten [...] verplicht de loodsgelden en de loodsvergoedingen binnen één maand, en in elk geval voor het eerstvolgende vertrek van het vaartuig naar zee of naar het buitenland, te betalen bij de ontvanger van de loodsgelden, tenzij een door de bevoegde ontvanger voldoende geachte zekerheid is gesteld".

Die bepaling, die bovendien grotendeels een parafrasering (2) is van artikel 17, § 1, van het decreet van 19 april 1995, verruimt evenwel het toepassingsgebied van dit artikel 17, § 1, in zoverre het het voorschrift vervat in dit laatste artikel, uitbreidt

---

(1) Decreet van 9 maart 2007 houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005,
het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005,
het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005,
en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enerzijds en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005.

(2) Artikel 6, eerste lid, is dan ook een overbodige bepaling en moet worden weggelaten. Willen de stellers van het ontwerp, omwille van de leesbaarheid van hun tekst, toch die bepaling van het decreet overnemen, dan moet uit de formulering van die bepaling van het ontwerp de oorsprong ervan blijken ("overeenkomstig artikel ... van het decreet ..., ...").

tot de reder, de bevrachter, de charteraar, de beheerder of de agent van het vaartuig [3], en dus niet langer beperkt tot de gezagvoerder, zijnde de kapitein, de schipper of de persoon die belast is met het bevel over een vaartuig, of die dit bevel in feite voert [4].

Voor die uitbreiding van artikel 17, § 1, van het decreet van 19 april 1995 is geen rechtsgrond aanwezig.

3.2.2. In artikel 6, tweede lid, van het ontwerp wordt bepaald dat, als het loodsgeld en de loodsvergoedingen niet binnen één maand nadat ze verschuldigd zijn, aan de ontvanger van de loodsgelden zijn betaald, daarna hierop wettelijke intresten worden aangerekend.

Noch het Scheldereglement, noch enige bepaling van het voormelde decreet van 19 april 1995, bieden rechtsgrond voor het genoemde artikel 6, tweede lid.

3.2.3. Naar luid van artikel 6, derde lid, van het ontwerp verjaren de vorderingen betreffende niet-betaalde of ten onrechte geïnde loodsgelden, loodsvergoedingen en andere kosten, na verloop van drie jaar, te rekenen vanaf de datum waarop die loodsgelden, loodsvergoedingen en andere kosten verschuldigd waren of geïnd werden, en wordt de verjaring gestuit op het moment dat een vordering wordt ingesteld.

Deze bepaling is grotendeels een parafrasering van artikel 27 van het Scheldereglement. In dat artikel 27 wordt evenwel geen melding gemaakt van "andere kosten".

Het decreet van 19 april 1995 bevat echter geen overeenstemmende bepaling.

---

(3) In artikel 1, 9/, wordt het begrip "exploitant" gedefinieerd als "de gezagvoerder, reder, bevrachter, charteraar, beheerder of agent van een vaartuig".

(4) In artikel 2, 2/, van het decreet van 19 april 1995 wordt het begrip "gezagvoerder" omschreven als "de kapitein, de schipper of de persoon die belast is met het bevel over een vaartuig, of die dit bevel in feite voert".

Indien de stellers van het ontwerp artikel 6, derde lid, wensen te behouden [(5)], kan dit enkel voor zover die bepaling betrekking heeft op de Scheldevaart, de vermelding van "andere kosten" wordt weggelaten en uit de formulering van die bepaling de oorsprong ervan blijkt, zijnde artikel 27 van het Schelderegelement.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 13

4. Luidens artikel 13, 2/, van het ontwerp worden de vaartuigen in eigendom van of in beheer bij de Belgische, Vlaamse of Nederlandse overheid, vrijgesteld van het betalen van loodsgeld en loodsvergoedingen, ook al maken ze daadwerkelijk gebruik van de diensten van een loods.

Het is de Raad van State niet duidelijk waarom een vaartuig dat eigendom is van de Belgische, Vlaamse of Nederlandse overheid, alleen om die reden vrijgesteld wordt van het betalen van loodsgeld of loodsvergoedingen. Die vaartuigen kunnen immers in beheer zijn van bijvoorbeeld overheidsbedrijven die optreden in het economisch verkeer, en alzo in concurrentie treden met andere deelnemers aan dit economisch verkeer.

De Raad van State ziet dan ook niet in welke verantwoording hiervoor kan worden gegeven in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie.

Bovendien moet worden opgemerkt dat het gebruik op algemene wijze van dat criterium "eigendom van", ook in strijd kan komen met de Europeesrechtelijke regels betreffende de mededinging.

---

(5) Zie het bepaalde in voetnoot 2.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. A. SOMERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

M. VERSCHRAEGHEN J. SMETS